

Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, din 27 noiembrie 2012 privind participarea și incluziunea socială a tinerilor, în special a tinerilor proveniți din familii de migranți

(2012/C 393/05)

CONSILIUL ȘI REPREZENTANȚII GUVERNELOR STATELOR MEMBRE
REUNIȚI ÎN CADRUL CONSILIULUI,

REAMINTIND CONTEXTUL POLITIC AL ACESTEI CHESTIUNI, ASTFEL
CUM ESTE EXPUS ÎN ANEXĂ, ÎN SPECIAL FAPTUL CĂ:

1. articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) se referă la respectul pentru demnitatea umană, libertate, democrație, egalitate, statul de drept, precum și la respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților, ca fiind valori esențiale ale Uniunii Europene. Aceste valori sunt comune statelor membre într-o societate caracterizată prin pluralism, nediscriminare, toleranță, justiție, solidaritate și egalitate între femei și bărbați ⁽¹⁾;
2. articolul 165 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede ca acțiunea Uniunii Europene să urmărească încurajarea participării tinerilor la viața democratică din Europa;
3. Rezoluția privind un cadru reînnoit pentru cooperarea europeană în domeniul tineretului (2010-2018) ⁽²⁾ menționează că unul dintre obiectivele sale generale este promovarea cetățeniei active a tinerilor și a incluziunii sociale a tuturor tinerilor și identifică participarea și incluziunea socială drept două dintre cele opt domenii de acțiune ale sale. Rezoluția prevede că recunoașterea tuturor tinerilor drept resursă a societății și susținerea dreptului tinerilor de a participa la elaborarea de politici care îi afectează, prin intermediul unui dialog structurat continuu cu tinerii și cu organizațiile de tineret, se numără printre principiile directe care ar trebui să fie respectate în cadrul tuturor politicilor și activităților privind tinerii;
4. Europa 2020 promovează trei priorități care se potențează reciproc care au la bază o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Ca parte a inițiativei sale emblematice, Platforma europeană de combatere a sărăciei și a excluziunii sociale, aceasta scoate în evidență în special necesitatea de a asigura coeziunea socială și teritorială, astfel încât beneficiile creșterii și ale locurilor de muncă să fie distribuite pe scară largă, iar persoanelor care se confruntă cu sărăcia și excluziunea socială să li se acorde posibilitatea de a duce o viață demnă și de a juca un rol activ în societate. Strategia evidențiază, de asemenea, domeniul tineretului ca domeniu-cheie în cadrul căruia inițiativa Tineretul în mișcare are menirea de a crește

performanța sistemelor educaționale, atât formale, cât și nonformale, și de a facilita intrarea tinerilor pe piața muncii;

ȘI LUÂND ACT DE FAPTUL CĂ:

5. aceste concluzii vizează toți tinerii, în special pe cei proveniți din familii de migranți ⁽³⁾;

ȚINÂND SEAMA DE FAPTUL CĂ:

6. participarea activă a tinerilor vizează toate domeniile care au impact asupra vieții tinerilor, precum și implicarea activă în procesele democratice;
7. incluziunea socială a tinerilor presupune accesul la servicii, precum cele în materie de sănătate, educație formală și învățare nonformală și informală, tehnologii ale informației și comunicațiilor (TIC), cultură, locuințe, servicii sociale și ocupare a forței de muncă, indiferent de sex, originea rasială sau etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală;
8. diversitatea rasială, etnică, culturală și religioasă este o trăsătură principală a Uniunii Europene. Mobilitatea și migrația au fost o sursă majoră de diversitate; în 2011 au fost 20,5 milioane de resortisanți ai țărilor terțe, fiind cunoscuți sub denumirea generică de imigranți în contextul UE, care trăiesc în UE, reprezentând circa 4 % din totalul populației UE, și 12,8 milioane de cetățeni ai UE care locuiesc într-un alt stat membru decât statul lor, reprezentând 2,5 % din populația UE ⁽⁴⁾;
9. vârsta imigranților variază de la un stat membru la altul. În 2011, peste jumătate dintre aceștia aveau între 20 și 34 de ani ⁽⁵⁾;

⁽¹⁾ Articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană.

⁽²⁾ JO C 311, 19.12.2009, p. 1.

⁽³⁾ În sensul prezentelor concluzii, sintagma „tinerii proveniți din familii de migranți” va fi folosită pentru a descrie tinerii rezidenți în mod legal, resortisanți ai unor țări terțe, indiferent de locul unde s-au născut, și tinerii care au devenit cetățeni ai statului membru de primire, ai căror părinți s-au născut în afara UE. În sensul prezentelor concluzii, sintagma „cetățenii tineri mobili din UE” va fi utilizată pentru a se referi la acei cetățeni ai UE care locuiesc într-o țară a UE, alta decât țara în care s-au născut ei sau părinții acestora, exercitându-și, astfel, dreptul la liberă circulație și reședință, în temeiul tratatului. Există o diferență clară între cadrele juridice care se aplică resortisanților țărilor terțe și cetățenilor UE care își exercită dreptul de liberă circulație. Ar trebui să se ia act de faptul că toate măsurile care se referă la integrare se aplică resortisanților țărilor terțe, în timp ce incluziunea și participarea activă în societatea locală se aplică atât cetățenilor tineri mobili din UE, cât și tinerilor proveniți din familii de migranți.

⁽⁴⁾ Publicația *Statistics in focus* a Eurostat, nr. 31/2012.

⁽⁵⁾ Sursa: Eurostat (migr_pop2ctz).

10. efectele negative ale crizei economice și financiare asupra creșterii economice și ocupării forței de muncă afectează în mod special tinerii care dispun de mai puține șanse. În mod special, rata șomajului în rândul tinerilor cu vârsta sub 25 de ani a atins în Uniunea Europeană nivelul îngrijorător de peste 20 % și este încă în creștere. 21,1 % din tinerii cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani sunt expuși riscului de sărăcie;
11. evenimentele din zona sud-mediteraneeană, de la sfârșitul anului 2010 până în prezent, au declanșat mișcări semnificative ale tinerilor migranți, cu un impact direct asupra frontierelor UE;
12. Fondul european de integrare a imigranților care nu provin din UE încearcă să promoveze cooperarea europeană, obiectivul fiind acela de a acorda drepturi, responsabilități și posibilități comparabile pentru toți ⁽¹⁾;
13. educația formală și învățarea nonformală și informală au o importanță vitală pentru integrarea deplină și coeziunea socială. Toți tinerii ar trebui să aibă acces egal la educație, la formare și la piața muncii. Prin integrarea tinerilor proveniți din familii de migranți în sistemul educațional al țării-gazdă, aceștia își pot îmbunătăți cunoștințele, aptitudinile și competențele, ceea ce contribuie în mod semnificativ la găsirea unui loc de muncă;
14. învățarea nonformală și informală sprijină educația formală și poate spori incluziunea socială și economică a tinerilor. În acest context, este importantă activitatea organizațiilor de tineret și a lucrătorilor tineri desfășurată de către tineri, cu tineri și pentru tineri, în special tineri proveniți din familii de migranți;
15. un număr mare de activități de învățare nonformală și informală este promovat prin programele de finanțare ale UE. Anumite programe, precum programele pentru tineri, sunt ajustate la nevoile tinerilor și pot fi accesate de orice persoană tânără, indiferent de nivelul de educație, mediu și alegeri;
16. un număr tot mai mare de studii a arătat că tinerele și tinerii proveniți din familii de migranți continuă să fie foarte dezavantajați în ceea ce privește educația, pe piața muncii și în tranziția de la educație la piața muncii, în pofida faptului că o mare parte a acestui grup de persoane a fost integrată în societatea țării de reședință ori s-a născut în aceasta ⁽²⁾. Mai mult, datele indică faptul că tinerele provenite din familii de migranți sunt mai afectate de șomaj și excludere socială decât tinerii;
17. integrarea reușită a migranților este esențială pentru prosperitatea, înțelegerea reciprocă și comunicare, nu numai ale fiecăruia dintre migranți și ale societății locale, ci și ale UE în ansamblu, întrucât contribuie atât la creșterea economică, cât și la bogăția culturală;
18. înzestrarea cetățenilor tineri mobili din UE și a tinerilor proveniți din familii de migranți cu capacitatea de a-și valorifica potențialul de participare activă la nivel local, regional, național și european este un factor esențial pentru o incluziune socială mai mare și pentru funcționarea normală, durabilă și democratică a societăților și pentru dezvoltarea în continuare a acestora;
19. rasismul, xenofobia și alte forme de intoleranță continuă să genereze preocupări profunde în UE, inclusiv pentru tinerii proveniți din familii de migranți. Orice acțiune destinată tinerilor, inclusiv celor proveniți din familii de migranți, trebuie să respecte Carta drepturilor fundamentale a UE, în special promovarea nediscriminării, drepturile copilului și protecția datelor cu caracter personal, și nu trebuie să ducă la stigmatizarea niciunui grup anume;
20. strategiile care urmăresc incluziunea socială ar trebui să faciliteze participarea tinerilor proveniți din familii de migranți la viața democratică, economică, socială și culturală,

IDENTIFICĂ URMĂTOARELE PRIORITĂȚI PENTRU A SPORI PARTICIPAREA ȘI INCLUZIUNEA SOCIALĂ A TINERILOR PROVENIȚI DIN FAMILII DE MIGRANȚI:

Este esențial să se promoveze participarea deplină și incluziunea socială a tuturor tinerilor, în special a celor proveniți din familii de migranți, în special prin:

21. implicarea tuturor tinerilor în dezvoltarea, punerea în aplicare și evaluarea tuturor politicilor care îi afectează;
22. promovarea dialogului și înțelegerii interculturale; în special prin implicarea activă în societate a persoanelor cu origini culturale diferite, combătând astfel discriminarea, rasismul, xenofobia și alte forme de intoleranță;

⁽¹⁾ Decizia 2007/435/CE a Consiliului din 25 iunie 2007 de instituire a Fondului european de integrare a resortisanților țărilor terțe pentru perioada 2007-2013, ca parte a programului general „Solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii” (JO L 168, 28.6.2007, p. 18).

⁽²⁾ Studiul FRA referitor la migranți, minorități și ocuparea forței de muncă (2011).

23. promovarea egalității între tinere și tineri, în special prin asigurarea unui acces egal la educație și formare de calitate și prin facilitarea unor tranziții fără dificultăți de la educație către piața muncii;
24. recunoașterea rolului-cheie al învățării nonformale și informale și al validării rezultatelor acestora;
25. recunoașterea rolului pe care îl au organizațiile de tineret, inclusiv organizațiile de tineri migranți și alte părți ale societății civile, în sprijinirea incluziunii tinerilor;
26. angajarea în mod activ a autorităților locale, regionale și naționale în punerea în aplicare a politicilor de incluziune socială și îmbunătățirea cooperării acestora în chestiunile asociate migrației, inclusiv sprijinirea participării și a incluziunii sociale a tinerilor;
27. recunoașterea importanței învățării limbii (limbilor) oficiale ale țării-gazdă, precum și a altor limbi străine;
28. să țină seama, în procesul de elaborare a politicilor și de asigurare a serviciilor, de nevoile specifice și de dificultățile întâmpinate de tinerii proveniți din familii de migranți; să furnizeze servicii ușor accesibile pentru tinerii care s-au confruntat sau sunt în pericol de a se confrunta cu discriminarea, xenofobia și rasismul; recunoscând faptul că cetățenia activă a tinerilor [...] se bazează în mod egal pe responsabilitățile și angajarea acestora în participarea activă în societate;
29. să promoveze activitățile pentru tineret și politica în domeniul tineretului, care pot spori participarea activă, incluziunea socială, solidaritatea și dialogul intercultural al tinerilor, astfel încât toți tinerii să accepte diversitatea din ce în ce mai mare; să elaboreze metode inovatoare pentru a desfășura activități pentru tineret în spații unde se întâlnesc tinerii;
30. să promoveze dezvoltarea individuală și bunăstarea tuturor tinerilor prin posibilitățile oferite de activitățile pentru tineret, astfel încât aceștia să își poată valorifica potențialul și să devină membri activi și implicați ai societății;
31. să sprijine implicarea și participarea activă a tinerilor proveniți din familii de migranți în comunitățile lor locale, în special în ceea ce privește posibilitățile de învățare nonformală și informală;
32. să faciliteze accesul la activitățile culturale, sportive și de agrement, de vreme ce acestea sunt instrumente importante pentru incluziunea socială a tinerilor proveniți din familii de migranți și a cetăților tineri mobili din UE;
33. să conceapă sisteme educaționale și de formare, precum și să asigure profesorilor formarea și competențele necesare, astfel încât acestea să răspundă nevoilor specifice ale fiecărei persoane care învață, inclusiv un mai bun sprijin pentru învățare pentru tinerii care provin din familii de migranți;
34. să promoveze multilingvismul cetăților tineri mobili din UE și al tinerilor proveniți din familii de migranți și să sprijine învățarea limbii (limbilor) oficiale ale țării în care locuiesc, pentru a le permite să dobândească cunoștințe și să participe pe deplin la activitățile educaționale, culturale și sociale;
35. să coopereze cu tinerii și organizațiile de tineret, inclusiv cu organizațiile de tineri migranți, în elaborarea, promovarea și sprijinirea **activităților** accesibile **de învățare** reciprocă, pentru a spori respectul reciproc, toleranța și înțelegerea interculturală;
36. să promoveze incluziunea socială în societatea informațională, de exemplu prin intensificarea educației în domeniul mass-media a tinerilor care provin din familii de migranți;
37. să sprijine cetățenii tineri mobili din UE și tinerii care provin din familii de migranți în efectuarea tranziției de la educație sau formare la muncă și să asigure accesul egal pentru toți tinerii la schemele de garanții pentru tineret conform legislației și serviciilor naționale;
38. să promoveze participarea cetățenilor tineri mobili din UE și a tinerilor proveniți din familii de migranți la structurile decizionale și să sporească participarea și contribuția efective ale acestora la diferite politici și programe care au un impact asupra lor;
39. să sprijine colaborarea în rețea și să stimuleze parteneriate strategice între organizațiile de tineret, inclusiv organizațiile de tineri migranți, autoritățile de la nivel local, regional și național și sectorul privat, pentru a organiza, sub conducerea tinerilor, proiecte și evenimente care recunosc diversitatea și promovează incluziunea.

INVITĂ STATELE MEMBRE ȘI COMISIA, ÎN LIMITA COMPETENȚELOR ACESTORA ȘI ȚINÂND SEAMA ÎN MOD CORESPUNZĂTOR DE PRINCIPIUL SUBSIDIARITĂȚII:

40. să implice toți tinerii în dezvoltarea, punerea în aplicare și evaluarea tuturor politicilor care îi afectează;

41. să analizeze situația diferențiată în funcție de gen a tinerelor și tinerilor proveniți din familii de migranți și să adopte măsuri pentru egalitate de șanse și egalitate de gen;
42. să recunoască rolul important jucat de societatea locală în sprijinirea tinerilor proveniți din familii de migranți pentru a își lărgi cunoștințele, abilitățile și competențele, prin educația formală și învățarea nonformală și informală și activitățile de dezvoltare;
43. să valorifice cât mai bine Anul European al Cetățenilor (2013), axându-se pe mobilitatea și participarea deplină a cetățenilor tineri mobili din UE în societatea europeană, și să consolideze conștientizarea drepturilor și responsabilităților cetățenilor tineri mobili din UE și ale tinerilor proveniți din familii de migranți pentru a promova coeziunea și înțelegerea reciprocă;
44. să promoveze cooperarea și sinergia transsectoriale între diferitele părți interesate care sunt implicate în chestiuni legate de migrație la nivel național, regional și european;
45. să sprijine programele și activitățile care facilitează accesul la locuri de muncă și îmbunătățesc capacitatea de inserție profesională a cetățenilor tineri mobili din UE și a tinerilor proveniți din familii de migranți, prin intermediul orientării profesionale și al informării cu privire la posibilitățile de angajare, de educație și de formare;
46. să examineze posibilitățile serviciilor de informare și de consiliere pentru tineri de a viza tinerii proveniți din familii de migranți, de a furniza informații și orientare adaptate și inovatoare prin metode care presupun întâlnirea directă și prin metode online;
47. să încurajeze și să sprijine cooperarea dintre organizațiile de tineret, inclusiv organizațiile de tineri migranți, și mass-media în promovarea unei imagini imparțiale a tinerilor proveniți din familii de migranți pentru a spori incluziunea socială;
48. să salute adoptarea unei propuneri de recomandări a Consiliului privind validarea învățării nonformale și informale și să recunoască rolul organizațiilor de tineret între alte organizații ca furnizori-cheie de învățare nonformală și informală, ceea ce este vital pentru tinerii proveniți din familii de migranți;
49. să depună eforturi pentru a garanta faptul că punerea în aplicare a următoarei generații de programe UE și a altor instrumente care vizează tinerii sunt accesibile și adaptate nevoilor tuturor tinerilor și să consolideze sprijinul și finanțarea activităților pentru tineri la toate nivelurile care pun accentul asupra incluziunii sociale și a dialogului intercultural al tinerilor din țările care fac parte și țările care nu fac parte din UE.

INVITĂ COMISIA, ÎN LIMITA COMPETENȚELOR SALE:

50. să promoveze bune practici privind „incluziunea socială” a cetățenilor tineri mobili din UE și a tinerilor proveniți din familii de migranți, în/pe baza studiilor relevante, precum raportul privind politica elaborat de Centrul Comun de Cercetare cu privire la TIC pentru tinerii dezavantajați și studiul privind valoarea muncii tinerilor, care vor trasa diferite activități legate de munca tinerilor și valoarea acestora pentru tinerii din UE;
51. să sporească sinergiile între politicile relevante, în special legătura dintre Strategia UE pentru tineret și prioritatea privind creșterea favorabilă incluziunii a Europa 2020;
52. să colecteze în continuare probe și cunoștințe privind chestiunea participării și chestiunea incluziunii sociale a tinerilor proveniți din familii de migranți și a cetățenilor tineri mobili din UE.

ANEXĂ

Contextul politic

1. Rezoluția Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, din 28 iunie 2001 privind promovarea în rândul tinerilor a spiritului de inițiativă și a celui întreprinzător, precum și a creativității: de la excluziune la emancipare ⁽¹⁾
2. Rezoluția Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, din 22 mai 2008 privind participarea tinerilor care dispun de oportunități reduse ⁽²⁾
3. Concluziile Consiliului din 26 noiembrie 2009 privind educația copiilor proveniți din familii de migranți ⁽³⁾
4. Rezoluția Consiliului din 27 noiembrie 2009 privind un cadru reînnoit pentru cooperarea europeană în domeniul tineretului (2010-2018) ⁽⁴⁾
5. Concluziile Consiliului din 18 noiembrie 2010 privind rolul sportului ca sursă și forță motrice a incluziunii sociale active ⁽⁵⁾
6. Rezoluția Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre reuniți în cadrul Consiliului privind activitățile pentru tineret ⁽⁶⁾
7. Rezoluția Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind incluziunea activă a tinerilor: combaterea șomajului și a sărăciei ⁽⁷⁾
8. Concluziile Consiliului privind combaterea sărăciei în rândul copiilor și promovarea bunăstării copiilor – adoptate la 17 iunie 2011 ⁽⁸⁾
9. Concluziile Consiliului din 28 noiembrie 2011 privind competențele lingvistice necesare în vederea creșterii mobilității ⁽⁹⁾
10. Concluziile Consiliului privind agenda europeană pentru integrarea resortisanților țărilor terțe, adoptate de Consiliul JAI din decembrie 2011 ⁽¹⁰⁾
11. Comunicarea Comisiei „Agenda europeană pentru integrarea resortisanților țărilor terțe” ⁽¹¹⁾
12. Europa 2020: O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii ⁽¹²⁾

⁽¹⁾ JO C 196, 12.7.2001, p. 2.

⁽²⁾ JO C 141, 7.6.2008, p. 1.

⁽³⁾ JO C 301, 11.12.2009, p. 5.

⁽⁴⁾ JO C 311, 19.12.2009, p. 1.

⁽⁵⁾ JO C 326, 3.12.2010, p. 5.

⁽⁶⁾ JO C 327, 4.12.2010, p. 1.

⁽⁷⁾ JO C 137, 27.5.2010, p. 1.

⁽⁸⁾ Doc. 11844/11.

⁽⁹⁾ JO C 372, 20.12.2011, p. 27.

⁽¹⁰⁾ Doc. 18296/11.

⁽¹¹⁾ COM(2011) 655 final.

⁽¹²⁾ COM(2010) 2020 final.